

Brandweeroptreden bij rietkapbranden

Wist je dat in de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid slechts 1,7 % van alle gebouwen een rieten dak heeft? Toch zien we dat rietkapbranden de laatste jaren opvallend vaker voorkomen in Molenlanden, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam en Alblasserdam dan in Hoeksche Waard of de Drechtsteden.

Om kennis en ervaringen te delen, vond op 11 november het Kennisevent plaats op Post Gorinchem. Het thema: Rietkapbranden. Tijdens deze avond kwamen collega's samen om inzichten te bespreken, praktijkvoorbeelden te bekijken en tips uit te wisselen voor een betere aanpak.

In deze nieuwsbrief lees je een samenvatting van de belangrijkste punten die zijn gedeeld.

Riet als dakbedekking:

Rietdaken zijn prachtig, maar vormen een verhoogd brandrisico door het droge materiaal en de snelle verspreiding van vuur.

Brandrisico's van riet:

- **Zeer brandbaar:** zowel riet als het mos op het dak.
- **Vliegvluur:** bij brand kunnen brandende stukken riet door wind over grote afstand nieuwe branden veroorzaken.
- **Snelle uitbreiding:** luchtstroming tussen stengels voedt het vuur, vooral bij open dakconstructies.
- **Moeilijk te blussen:** riet is isolerend en waterafstotend, waardoor bluswater nauwelijks doordringt.
- **Verspreiding in lengterichting:** brand verplaatst zich snel langs de stengels.

Lees meer informatie in REP-06 Rieten daken. Klik op de [link](#) of scan de QR-code!

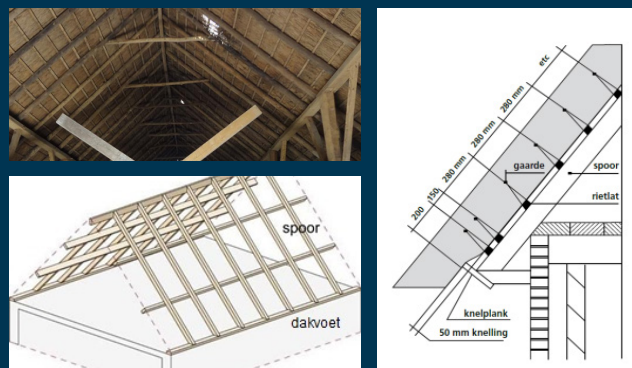


Dakconstructies:

Riet wordt bevestigd op de dakconstructie, waarbij twee hoofdtypen worden onderscheiden:

Traditioneel (open) dakconstructie:

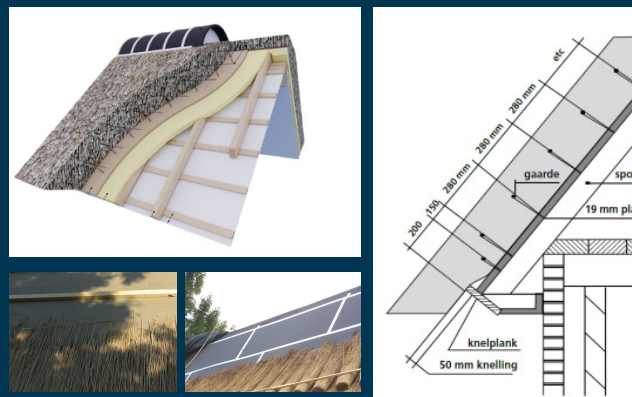
Hierbij kijk je van binnen direct tegen het riet aan. Door luchtstroming tussen de stengels kan brand zich snel uitbreiden.



Afbeeldingen: sporen dak met open dakconstructie

Schroef (gesloten) dakconstructie:

Riet wordt op een gesloten onderconstructie bevestigd, waardoor er geen luchttransport is. Dit beperkt de brand tot een oppervlaktebrand en voorkomt schoorsteenwerking.



Afbeeldingen: riet op schroef dakconstructie

Risico's rietgedekte gebouw en de omgeving:

Niet alleen het riet en de dakconstructie brengen brandrisico's met zich mee, ook de ligging en omgeving van het pand spelen een rol:

- **Bereikbaarheid:** boerderijen en woningen met rieten daken liggen vaak in het buitengebied, wat aanrijroutes en bluswatervoorziening bemoeilijkt.
- **Rookontwikkeling:** brand in een rieten dak veroorzaakt veel rook.
- **Vliegvluur:** bij harde wind kunnen brandende stukken riet grote afstanden afleggen, waardoor secundaire branden ontstaan, vooral als er meerdere rietgedekte panden in de buurt staan.

In de jaren '80 hebben we in onze regio zelf gezien hoe verwoestend vliegvluur kan zijn. De grote brand in Ottoland op 28 februari 1986 begon in een schuur bij de Vlietebrug, maar door felle zuidoostenwind, strenge vorst en droge rieten daken verspreidde het vuur zich razendsnel. Brandende stukken sloegen over naar andere gebouwen en veroorzaakten een kettingreactie. Binnen korte tijd gingen boerderijen, woningen en een verfwinkel in vlammen op. Tientallen mensen raakten hun huis kwijt.



Wil je meer weten over deze bijzondere brand? Klik op de [link](#) of scan de QR-code!



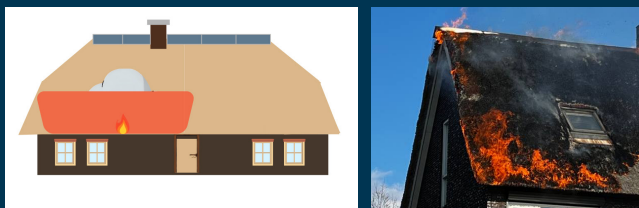
Brandverloop bij rieten daken:

Bij een traditionele (open) dakconstructie verspreidt brand zich snel van buiten naar binnen. Binnen brandt het dak in een V-vorm naar de nok, waar de brand uitslaand wordt en het gebouw vaak volledig afbrandt. Blussen is lastig omdat water niet door het rietpakket dringt.



Afbeeldingen: brandverloop op traditionele dakconstructie

Bij een schroef (gesloten) dakconstructie houdt het dakbeschot de branddoorslag tijdelijk tegen, maar de hitte zorgt voor snelle zijwaartse uitbreiding.



Afbeeldingen: brandverloop op schroef dakconstructie

Lucht- en rookstroming bij rieten dakbranden:

Bij een traditionele (open) dakconstructie is rook meestal wit of lichtgrijs en stroomt via het rietpakket en onder het dak naar de nok, wat een schoorsteeneffect veroorzaakt. Dit versnelt de branduitbreiding.

Bij een schroef (gesloten) dakconstructie is er vrijwel geen lucht- of rookstroming. De brand ontwikkelt zich trager en beperkt zich tot geleidelijk inbranden van het rietpakket, zolang de onderconstructie niet betrokken raakt.

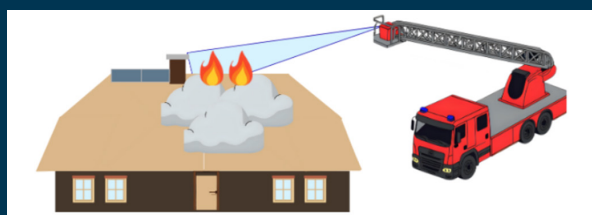
Effectief brandweeroptreden:

Succesvolle bestrijding van een rietenkapbrand vraagt om vier cruciale elementen:

- **Vroege ontdekking van de brand:** Hoe sneller de brand wordt opgemerkt, hoe groter de kans op effectieve bestrijding en beperking van schade.
- **Veilige offensieve binneninzet:** Volg de vijf basisprincipes om de binnenbrand te stoppen. Dit beschermt zowel de dakconstructie als de rieten kap.
- **Ondersteuning door het BBM-team:** Het team voert een offensieve buiteninzet uit om het brandcompartiment veilig te stellen voor een binnenaanval en om daarna de dakconstructie en rieten kap te beschermen.
- **Ondersteuning door het RKBB-team:** Snelle beschikbaarheid van rietenkapbrandbestrijdingseenheden uit buurregio's voor extra slagkracht.

Inzetten van het Redvoertuig met torenstraal:

Zet het redvoertuig met torenstraal in bij een rietenkapbrand wanneer het in het verlengde van de nok kan worden gepositioneerd. Zo kan bluswater van bovenaf in de nok worden ingebracht, tussen riet en dakbeschot doordringen en de brand onder controle houden totdat het riet is verwijderd.



Afbeeldingen: positionering Redvoertuig

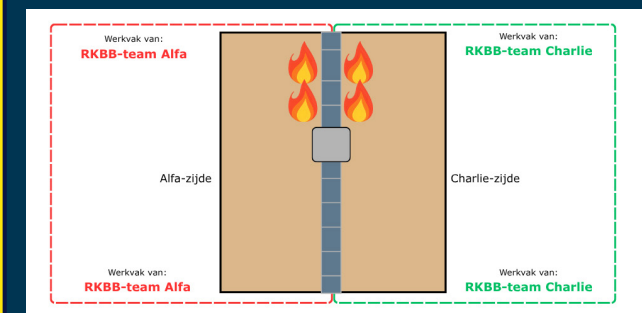
Verwijder nokvorsten. Zorg dat het redvoertuig met torenstraal stand-by staat. Werk vanuit de korf, geen personen op het dak !

Samenstelling en Werkwijze van een RKBB-team:

Het team (RKBB) is gespecialiseerd in het bestrijden van branden in en op rieten daken. Hoewel er regionale varianten bestaan, bestaat een RKBB-team doorgaans uit:

- Bevelvoerder
- Veiligheidsfunctionaris
- manschappen en voertuigbediener

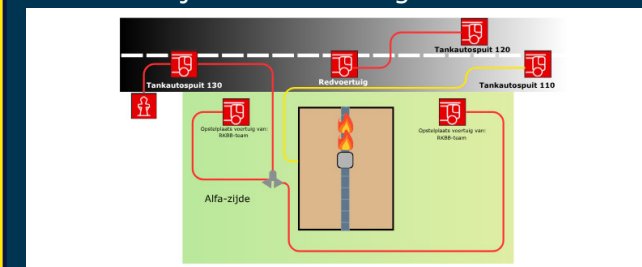
RKBB-teams richten zich uitsluitend op de brandbestrijding buiten, op en in het dak. Elke team werkt aan één zijde van het dak, waardoor vaak twee teams gelijktijdig uitrukken. Zij ondersteunen de lokale brandweer, die verantwoordelijk blijft voor de brandbestrijding.



Afbeeldingen: Werkvakken RKBB-teams

Inzetvak RKBB-teams:

Zorg dat RKBB-voertuigen dicht bij het incident kunnen opstellen en leg een onafhankelijke waterwinning klaar.



Afbeeldingen: Schematische indeling inzetvak.